

ŚWIĘTOKRZYSKI INFORMATOR ARCHEOLOGICZNY

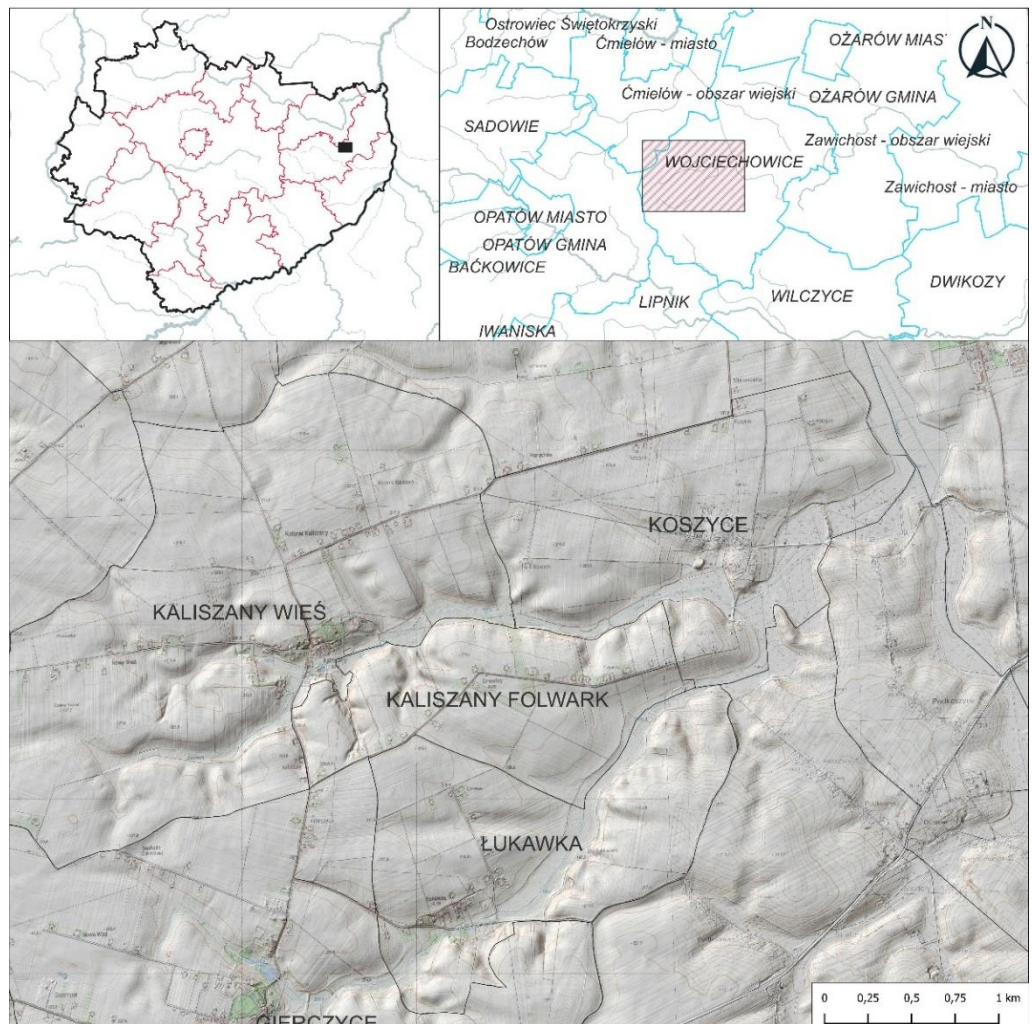
ODKRYCIA

NR 8/2025

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Kielcach
ul. Ignacego Paderewskiego 34A, 25-502 Kielce
tel. 41 330 18 00
e-mail: sekretariat@wuoż.kielce.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Delegatura w Sandomierzu
ul. Juliusza Słowackiego 17, 27-600 Sandomierz
tel. 15 832 30 00
e-mail: sandomierz@wuoż.kielce.pl

KOLEJNY STATER CELTYCKI Z OKOLIC OPATOWA

OPIS:

W Orłowinach, gm. Wojciechowice, pow. opatowski odkryta została niezwykle rzadka moneta: celtycki stater (Ryc. 1). Wykonany jest ze stopu złota i srebra, ma mi-sieczkowatą (wklęsło-wypukłą) formę. Strona wypukła jest gładka, na stronie wklęsłej jest odcisk stempla. Śred-nica monety wynosi 17,6 mm, grubość 3,7 mm, waga 6,0 g.

Stater należy zaliczyć do tzw. „małopolskiej grupy men-nicznej” mennictwa celtyckiego na ziemiach polskich. Re-prezentuje tzw. typ krakowski, przy czym najbliższy jest odmianie Kryspinów (odmiana II: D/4 wg typologii M. Rudnickiego – RUDNICKI 2012).

Ryc. 1 – złoty stater celtycki z Orłowin.

Jest to już druga moneta znaleziona na terenie msc. Orłowiny i kolejna odkryta w okolicach Opatowa (por. RUDNICKI 2012; BOCHNAK 2020; 2024). Może to sugerować istnienie nie zidentyfikowanej dotychczas enklawy osadnictwa celtyckiego w północno-zachodniej części Wyżyny Sandomierskiej.

DATOWANIE:

Monetę należy wiązać z końcową fazą istnienia w Małopolsce osadnictwa celtyckiego reprezentowanego przez tzw. grupę tyniecką i datować na okres obejmujący schyłek I w. p.n.e. i pierwsze dziesięciolecie I w. n.e.

OKOLICZNOŚCI ODKRYCIA:

Poszukiwania zabytków z użyciem detektora metali, prowadzone w oparciu o pozwolenie konserwatorskie. Odkrywca: Pan Kamil Biłski w lecie 2025 r. Zabytek przekazany do Delegatury w Sandomierzu Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

LITERATURA:

BOCHNAK T. 2020: *A Celtic Stater of the Krakow Type from the Opatów Area (Opatów County, Świętokrzyskie Voivodeship)*, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 15, 37-47.

BOCHNAK T. 2024: *A Celtic Stater Associated with the "Lesser Poland Coinage Group" from Site Kaliszany-Folwark 22, Discovered in Orłowiny, Opatów District, Świętokrzyskie Voivodeship/ Celtycki stater „małopolskiej grupy mennicznej” ze stanowiska Kaliszany-Folwark 22, odkryty w Orłowinach, powiat opatowski, województwo świętokrzyskie*, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 19, 107-124.

RUDNICKI M. 2012: *Nummi Lugiorum – statery typu krakowskiego*, *Wiadomości Numizmatyczne* 56/1 (193), 1-96.

Marek Florek

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

Delegatura w Sandomierzu

ORCID: 0000-0002-9917-710X